

1. Lehen egun hura!

A. Lehen inpresioa

A.1 Begiratu argazki honi. BAGOAZ! bideoen protagonistak dira:

Ezkerretik eskuinera: Izaro, Josu, Amaia eta Antton.

A.2 Zer itxura hartu diezu lehen begiratuan? Aukeratu bat...

Antton

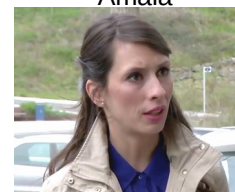
Josu

Izaro

Amaia

...pintxo-potera joateko

☐
☐
☐
☐

...mendi-buelta bat emateko

☐
☐
☐
☐

...ikasgelan zure ondoan esertzeko

☐
☐
☐
☐

- Nik nire ondoan esertzeko Antton aukeratu dut. Serioa dela ematen du baina oso interesgarria dirudi.
- Nik pintxo-potera joateko, dudarik gabe, Izaro aukeratu dut. Parrandazale itxura du.

ITXURA DESKRIBATZEKO ADJEKTIBOAK

Sinpatikoa	Txolina
Atsegina	Intelektuala
Alaia	Guapoa
Bromazalea	Gogaikarria
Txoriburua	Petrala
Langilea	Gozoa
Umila	Serioa

GOGOAN HARTU:

Euskaraz adjektiboek ez dute genero-markarik, ez eta gaztelaniazko mailegu badira ere.

- Josuk sinpatikoa dirudi.
- Amaia oso serioa da.

B. Lehendabiziko eguna erredakzioan

B.1 Ikusi bideoaren lehen pasartea, eta asmatu zein aitzakia esan duen Amaiak.

- ☐ Lo hartu du
- ☐ Autobusa galdu du
- ☐ Iratzargailuak ez du jo
- ☐ Galdu egin da
- ☐ Ez du behar zuen denbora ondo kalkulatu
- ☐ Errepidea itxita zegoen istripu bat izan delako

<https://labur.eus/OMOLa>

B.2 Ikusi osorik bideoa eta lotu pertsonak eta zereginak.

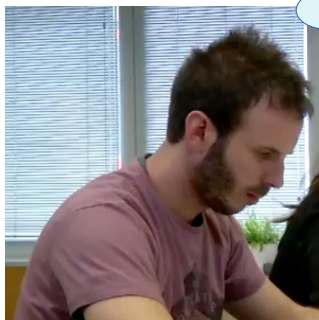
Cristina
Asier
Ane
Amaia
Irati
Izaro

Informatikaria
Administraria
Gizarte-gaiak
Argazkilaria
Kultura
Kirol-arloa

C. Narrazioa lehenaldian

C.1 Asierrek zein itxura hartu dio Amaiari?

Irakurri Asierren
pentsamendua eta jarri
arreta aditz-egituretan. Nola
ari da kontatzen ikusten
duena?

Ondo hasi da! Ordenagailua pizteko gauza ere ez da. Etorri eta lehen egunean eskean hasi da!
Itxuraz neska moderno horietakoa ematen du. Bizikletaz etorri da, baina berandu. Ez omen du ondo kalkulatu... Ja!
Hizketan pedante-xamarra dirudi. Tira! Lehen inpresioa izango da. Izarok aldizkariko martxa zein den azaldu dio. Arretaz entzun du. Baina urduri jarri da gaur elkarriketa bat duela jakin duenean. Mmmm! Errazegi urduritu da. Baina, sinpatikoa eta irribarretsua ematen du. Hemendik aurrera ikusiko dugu...

Zer gertatu da?

ORAINALDI BURUTUA (joan da, ikusi du...)

Gaur, aste honetan, aurten, goizean, orain... gertutakoa kontatzeko erabiltzen dugu. Hizketa-uneke denbora-tarte barruan gaudenean.

Honela osatzen da:

PARTIZIPIOA + Aditz laguntzailea orainaldian

Adibidez:

Istripua gaur gertatu da:

*Autoak aurrez aurre **jo du** zuhaitza, atzeko autoak segidan zetozenez, bat-batean **gelditu dira** eta kolpea **ikusit** dutenean laguntzera **joan dira**.*

Zer gertatu zen?

LEHENALDI BURUTUA (joan zen, ikusi zuen...)

Iraganeko gertaerak kontatzeko erabiltzen dugu: atzo, garai batean, hona etorri aurretik, txikia nintzenean... gertutakoa kontatzeko.

Honela osatzen da:

PARTIZIPIOA + Aditz laguntzailea lehenaldian

Adibidez:

Istripua atzo gertatu zen:

*Autoak aurrez aurre **jo zuen** zuhaitza, atzeko autoak segidan zetozenez, bat-batean **gelditu ziren** eta kolpea **ikusit** zutenean laguntzera **joan ziren**.*

C.2 Data hauek irakurri eta zuri gertatutako zer edo zer idatzi eta ondoren aukeratu bitxiena eta zure ikaskideari azaldu

- Duela bost urte....
- Azken Urtezahar gaua....
- Zure azken urtebetetzea....
- Joan den urteko abuztua....

Duela bost urte, Berlinera joan ginen bizitzera. Nire alaba txikia jaio zen eta Alemaniara lan bila joatea erabaki genuen.

D. Kontu-kontari

D.1 Gogora ekarri egun hauek eta osatu kontaera galderei erantzunez. Ahoz azaltzen hasi aurretik, osatu taula.

	Zer gertatu zen?	Non eta norekin zeunden?	Ze eguraldi egiten zuen?	Zer zeneraman jantzita?	...
Asko haserretu zinen egun bat					
Dena ikaragarri ondo irten zen egun bat					
Asko beldurtu zinen azken aldia					

D.2 Elkartu talde txikitan egun berdina aukeratu duzuenen artean eta kontatu elkarri zer gertatu zen.

Nire azken haserrealdia parkingean izan zen. Urrutira ikusi nuen tokia...

GOGOAN HARTU

Kontaeretan askotan gertatzen dira aditz-pilaketak, eta halakoetan, testua astuna gerta ez dadin, **adizki laguntzailea isildu** egin daiteke batzuetan aditz-pilaketa saihesteko:

Adibidez: *Bidaia elkarrekin hasi genuen eta bakarka amaitu genuen.*
-tu(Ø)... -tu genuen *Bidaia elkarrekin hasi, eta bakarka amaitu genuen.*
-tu genuen... -tu(Ø) *Bidaia elkarrekin hasi genuen, eta bakarka amaitu.*

E. Lanbideen gaineko topikoak

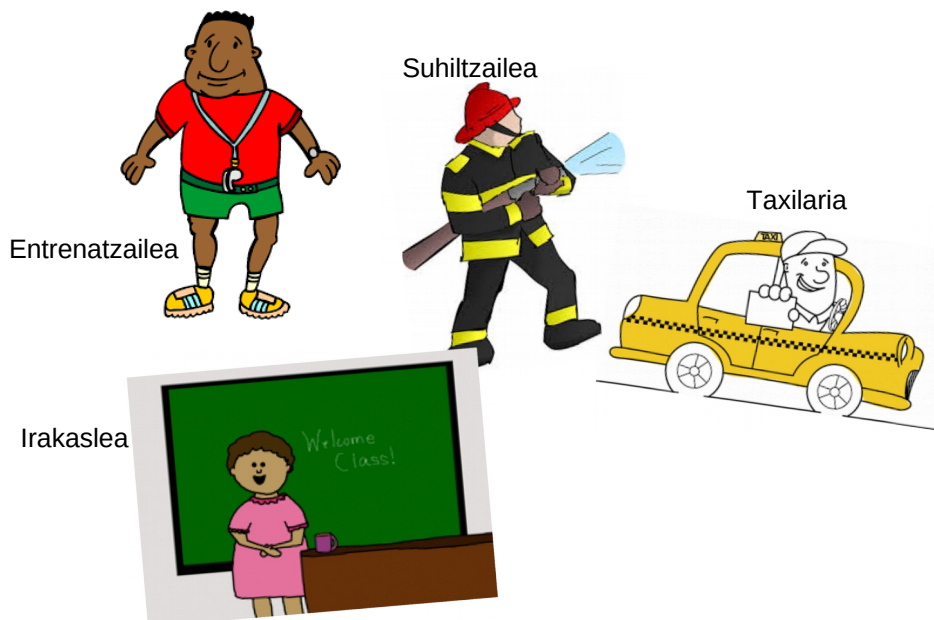
E.1 Informatikariei buruzko topiko–zerrenda irakurri ondoren, idatz ezazu zuretzat zein den egiazkoena taldearen txatean edo foroan. Zure kideek ere idatziko dute beraien iritzia, irakurri iritzi horiek eta egin iruzkin bat (gutxienez) zure adostasuna (desadostasuna) adierazteko.

Informatikariei buruzko topiko-zerrenda

- 1.- Informatikariak frikiak dira. Komikiak, star wars, rol-jokoak eta magic kartak gustatzen zaizkie eta azken bideo-jokoekin jo eta ke aritzen dira jolasten.
- 2.- Ordenagailuak konpontzen dituzte. Horregatik, normala da eskatzea gure eskuko ordenagailua aztertu eta esatea zergatik dabilen hain gaizki.
- 3.- Betaurrekodunak dira. Pantailari begira ematen dute egun osoa eta horregatik behar dituzte betaurrekoak.
- 4.- Harreman pertsonal gutxi dituzte. Etxean, ordenagailuaren aurrean, tekleatzen aritzen dira eta horregatik ez dira tabernara joaten, ez dira lagunekin ateratzen eta denbora asko ematen dute bakarrik.
- 5.- Informatikari buruz bakarrik hitz egiten dute. Beti goi mailako gaiei buruz hitz egiten dute eta inork ulertzen ez dituen hitz bitxiak erabiltzen dituzte.
- 6.- Koadrodun alkondarak janzen dituzte (egurgileen estilokoak). Edo bestela, gustu txarra daukate arropa aukeratzeko.
- 7.- Ez daukate umore-senik. Baldarrak dira eta barregarri geratzen dira beti.
- 8.- Garrantzia ematen diete harreman birtualei. Hau dela-eta, aurrez aurreko harremanak, errealak diren harremanak, ez dira garrantzitsuak beraientzat. Messengerren, txatetan edo sare sozialetan bakarrik ezagutzen dute jendea.
- 9.- Oso azkarrak dira. Informatika-ikasketak zailak direnez gero, pentsa daiteke informatikariak oso bizkorak direla. Gaur egun, hala ere, oso pertsona adimentsua izatea txartzat hartzen da.
- 10.- Musika "marjinala" gustatzen zaie. Heavy metal, hard rock, rock psikodelikoa...etab. entzuten dute beti.

E.2 Idatzi lanbide baten gaineko topikoak, aukeran dituzu batzuk, baina beste edozein ere izan daiteke. Idatzitakoa bidali taldearen txat edo forora. Zure mezua idatzi ondoren, begiratu besteek zer idatzi duten eta jarri iruzkinen bat.

Ez daukate...
Garrantzia ematen diote...
Normalean... dira
... gustatzen zaie.

Harroputzak
Hiztunak
Indartsuak
Lotsagabeak
...

F. Lehen laneguna

F.1 Ikusi bigarren atala, “Izaro eta ospakizunak”. Izarok eta Amaiak lehen elkarriketan izandako esperientziaz ari dira. Erantzun ondorengo galderei (behar baduzu erabili transkripzioa).

Amaiaren lehenengo eguna nola joan da?

Garai batean Izarok egunkarian izandako lana nolakoa izan zen.

<https://labur.eus/2VvHp>

F.2 Eta beste lagun hauek nolako esperientzia izan zuten lehen lanegunean? Azpimarratu nola sentitzen ziren adierazten duten esamoldeak. **prestatu**

Luis Mari

22 urte nituen lanean hasi nintzenean. Orduan bukatu nituen erizain-ikasketak. Urduri samar nengoen, baina nire lehen laneguna oso lasaia eta atsegina izan zen. Poz-pozik nengoen, ilusioz beterik. Harrera ezin hobea egin zidaten, gainera, zerbitzuko lankide guztiek..

Marta

Ez naiz gogoratzen ondo negua ala uda zen, baina bai oso urduri nengoela. Hasieran erabat galduta sentitu nintzen: ez nuen inor ezagutzen, ez nekien nora jo zerbait behar nuenean, eta erdi lotsatuta hurbiltzen nintzen ingurukoengana. Berehala konturatu nintzen, zorionez, lankide bikainak nituela ondoan, dena erraztu zidaten-eta. Eskerrak horri!

Santi

Orain dela 10 urte hasi nintzen lanean. Dar-dar batean heldu nintzen eta, gainera, berandu. Egia esan, ez daukat oroitzapen onik. Lana oso arrotza zen niretzat, eta lankideek ez zidaten asko lagundu. Neka-neka eginda bukatu nuen eta nahiko atsekabeturik izan nuen harrerarengatik.

H. Nire (lehen) egun hura ... **prestatu**

H.0 Gure bizipenetatik sarritan erraz gogoratzen ditugu lehen aldiz gertatu zaizkigunak. Aukeratu zerrenda honetako esperientziaren bat (edo zuk nahi duzun besteren bat) aurrez aurreko hurrengo saioan zure kontakizuna egiteko:

- (Lehen) hegaldia
- (Lehen) San Ferminak
- (Lehen) eskola-eguna euskaltegian, unibertsitatean, ...

G. Sentimenduak adierazteko esamoldeak

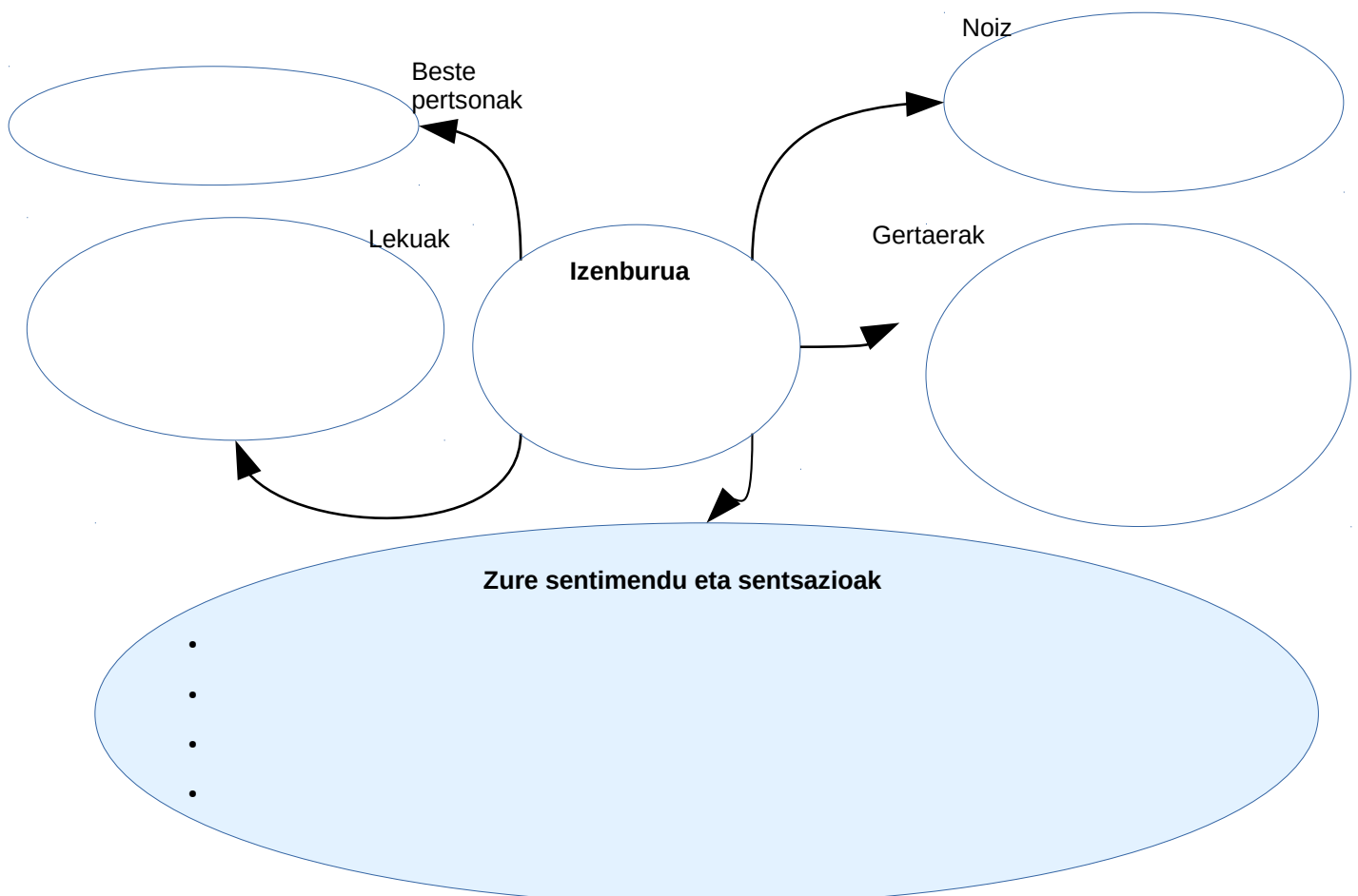
G.1 Sentimenduak adierazteko erabilitako esamoldeak aztertuko dituzue irakaslearen laguntzarekin.

Osatu zure apunteak eta oharrak esamolde horien inguruan ondoko taula erabilita.

Intentsitate apala	Intentsitate handia
Urduri samar nengoen	Oso urduri nengoen
Nire oharrak	

H. Nire (lehen) egun hura ...

H.1 Gure bizipenetatik sarritan erraz gogoratzen ditugu lehen aldiz gertatu zaizkigunak. Ordenatu ideiak eta eskema egin, nahi baduzu erabili horretarako beheko irudia. Jarri arreta batez ere zure sentimenduak eta sententzioak adierazteko erabiliko dituzun esamoldeetan. Talde txikitan jarrita, kontatu zure bizipena eta ikaskideekin egin berriketan zureaz eta beraiek kontatutakoaz. Baietz gertaera bitxiak azaldu!

H. Grabatu lehen eguna

H.2 Ikasgelan egin duzun kontaketa berri eta taldeko foroan grabazioa argitaratu duzu.

Kontaketa grabatzen hasi aurretik, kontuan hartu urrats eta aholku hauek:

- Gelan erabili duzun eskema hartu eta osatu: hitzetatik ideietara pasa eta hiztegia aberastu.
- Grabatu 2 minutuko kontaketa. Arreta jarri, erritmoan eta ahoskeran. Behin baino gehiagotan graba dezakezu, nahi baduzu. Aukeratu zure ustez naturalena den bertsioa.
- Izenburu deigarri bat jarri eta forora igo.
- Egin bizpahiru iruzkin zure ikaskideen kontaketei.
- Irakasleak egingo dizkizun oharak aztertu.
- Galdetu irakasleari foroan nola eta noiz argitaratu behar duzun.

Ebaluazioa

1.- Zer ikasi dut?

Jendearen deskribapen laburrak egiten

☐ Gaizki ☐ erdipurdi ☐ ondo

Neure buruaren aurkezpen laburra egiten

☐ Gaizki ☐ erdipurdi ☐ ondo

Norbaiti/zerbaiti buruzko balorazioak egiten

☐ Gaizki ☐ erdipurdi ☐ ondo

Balorazioen intentsitate-maila bereizten

☐ Gaizki ☐ erdipurdi ☐ ondo

Orainaldiko kontakizun labur bat egiten

☐ Gaizki ☐ erdipurdi ☐ ondo

Lehenaldiko kontakizun labur bat egiten

☐ Gaizki ☐ erdipurdi ☐ ondo

Baliabide hauek erabili ditut:

Adjektibo berriak:

☐ bai ☐ ez

Baloratzeko intentsitate-maila desberdinak:

☐ bai ☐ ez

Orainaldiko aditz burutua:

☐ bai ☐ ez

Lehenaldiko aditz burutua:

☐ bai ☐ ez

Transkripzioak

1. Bideoa, Bagoaz! B1.1 “Lehendabiziko eguna erredakzioan”

AMAIA.— Egun on!

IRATI.— Egun on!

AMAIA.— E, Amaia Etxaniz naiz. Barkatu, berandu nator.

IRATI.— Bai, harrituta geunden. 9:00etan etorri behar zenuen, eta, “non ote dago neska hau”?

AMAIA.— Galdu egin naiz. Aurrekoan autobusez etorri nintzen eta arazorik ez. Gaur bizikletaz etorri naiz, eta ez dut ondo kalkulatu.

IRATI.— Egon lasai; gainera, inguru honetan, eraikin guztiak berdinak dira, eta ez da erraza.

IZARO.— Egun on, Amaia!

AMAIA.— Egun on.

IZARO.— Ni Iزارo naiz, eta, zuzendaria gaur egongo ez denez, eskatu egin dit hemengo martxa zuri azaltzeko. Zatoz!

AMAIA.— Primeran.

ETENA

IZARO.— Entzun pixka batean, mesedez. Entzun! ... Hau Amaia da eta gurekin jardungo du lanean.

AMAIA.— Egun on...

IZARO.— Horko hori Cristina da, eta kirol-arloko berriak lantzen ditu.

CRISTINA.— Ongi etorri, Amaia!

AMAIA.— Mila esker.

IZARO.— Beste hori Ane da, eta kultura kontuetan aritzen da aldizkarian.

ANE.— Pozten naiz zu ezagutzeaz, Amaia.

AMAIA.— Ni ere bai zuek ezagutzeaz.

IZARO.— Eta hori Asier da, gure informatikaria.

ASIER.— Mmmm.

AMAIA.— Berdin!

IZARO.— Barkatuko diozu. Berarekin informatikarien topiko guztiak betetzen dira.

AMAIA.— Lanean ari da-eta... Egon lasai.

IZARO.— Tira, segituko dugu. A! Irati ezagutu duzu, administrazioaz arduratzen da. Eta ni aldizkari argazkilaria naiz. Beti ibiltzen naiz presaka...

ANE.— ...eta beti berandu!

AMAIA.— Ez da hainbesterako izango!

ETENA

IZARO.— Tira, haxe da zure lekua.

AMAIA.— Ados.

IZARO.— Ordutegia ezagutzen duzu.

AMAIA.— Bai. Zuzendariak aipatu zidan.

IZARO.— Gogoratu aldizkaria inprimategira eramaten dugun egunean beranduago ateratzen garela. Txandaka egiten dugu.

AMAIA.— Eta aste honetan niri tokatuko zait.

IZARO.— Ez. Entzun Amaiak gizarte-gaiak landuko ditu aldizkarian eta webgunean.

CRISTINA.— Eta? Baduzu esperientziarik lanean?

AMAIA.— Bai, bueno Komunikazio Masterreko praktikak bakarrik; hau izango da nire lehendabiziko lan serioa.

ANE.— Moldatuko zara. Laguntza behar baduzu, zure ondoan egongo gara. Eta lasai, hemen denetik egiten ohituta gaude eta!

AMAIA.— Mila esker! Laguntza handia beharko dut, seguru!

IZARO.— Amaia, ondo hasiko zara gaur: ordubete barru elkarriketa bat daukagu udaletxean.

AMAIA.— ... Gaur? Ez da posible!

IZARO.— Gaur ez, oraintxe! Egon lasai, piztu ordenagailua, eta bertan topatuko duzu informazio guztia.

ANE.— Elkarriketarako galderak prestatu dizkizut, e? Ez kezkatu. Ireki ezazu posta elektronikoa.

IZARO.— Hasiera bikaina, e?

AMAIA.— ... Esango nuke!

IZARO.— Egon zaitez lasai, neska. Gainera, Miren Anduagari egin behar diogu elkarriketa. Oso emakume alaia da, eta asko lagunduko digu.

AMAIA.— Eskerrak!

CRISTINA.— Eta Izarorekin, badakizu, elkarriketa egin eta gero, garagardo batzuk hartzera.

IZARO.— Bai ba! Ospatu egin behar dira ondo ateratzen diren elkarriketak.

ANE.— Zurekin... ondo ateratzen direnak... eta gaizki ateratzen direnak ere bai. Denak ospatzen dituzu!

AMAIA.— Aizue... ordenagailu hau ez da pizten...

ASIER.— Banoa.

2. Bideoa, Bagoaz! B1.2 “Izaro eta ospakizunak”

IZARO.— Ez da hainbesterako izan, ezta?

AMAIA.— Zuretzat beharbada ez, baina ni oso urduri nengoen.

IZARO.— Ba ez zaizu batere sumatu! Gaurkoarekin ez duzu Argia Saria jasoko, baina ondo egon da.

AMAIA.— Kar, kar, kar. Izaro, nire lehen elkarriketa serioa izan da.

IZARO.— Ba talde bikaina osatu dugu!

AMAIA.— Bai! Garagardoaren kontua, orduan, benetan zen, e? Goizeko hamarrek dira, goiz samar edaten hasteko!

IZARO.— Bai zera! Ospatu beharra daukagu! Zure lehendabiziko elkarriketa eta bikain atera zaigu.

AMAIA.— Ados, baina bakarra! Gero lanera joan behar dugu eta.

IZARO.— Zuk nahi duzun bezala, almirante andrea! Ba ni pozik nabil lanean. Herri-aldizkaria denez gero, ez dut urrutira joan beharrik. Baina lehen ez zen horrela; egunkari batean lan egiten nuen. Puff... Euskal Herri osoan ibiltzen nintzen, eta batzuetan kanpora ere atera behar izaten nuen. Oso, oso nekagarria zen.

AMAIA.— Ez da harritzekoa. Argazkilaria beti ibiltzen zarete aurrera eta atzera. Oso gogorra izango zen.

IZARO.— Ba bai, eta uztea erabaki nuen. Orain ere eroen moduan nabil, baina gutxienez herrik atera gabe.

AMAIA.— Kazetaritzak hori du ona, egunero gai desberdin bat, egunero jende des...

IZARO.— Oooo... zuk kazetaritzaren oso ikuspegi erromantikoa duzu, ezta?

ANTTON.— Ederki zaudete hemen!

IZARO.— Egun on!

AMAIA.— Kaixo!

ETENA (01:27)

IZARO.— Begira, hau Antton da, nire neba.

AMAIA.— Kaixo, asko poztzen naiz.

ANTTON.— E, eskatzera noa... Zerbait behar duzue?

AMAIA.— Ez.

IZARO.— Bazkaltzera gonbidatu dut. Elkarrekin bizi gara eta batzuetan kanpoan bazkaltzen dugu.

AMAIA.— Aizu, Izaro, ez naiz erromantikoa; ez dakit, lanbide hau asko gustatzen zait. Bokazioa dela esango nuke.

IZARO.— Ba poztzen naiz, Amaia. Aukera bikaina duzu hemen; oso talde txikia gara, baina ondo moldatzen gara.

AMAIA.— Ikusi dut, bai, giro ederra daukazuela erredakzioan.

IZARO.— Bai, bestela, nola jasan hainbeste ordu hor sartuta? Orain bost urte hasi nintzen aldizkarian.

AMAIA.— Bost urte?

IZARO.— Hmm...

AMAIA.— Barkatu!

ANTTON.— Eskerrik asko! Olibarik nahi?

AMAIA.— Ez, mila esker; martxa honetan, ez dut bazkalduko.

ANTTON.— Oliba batzuegatik?

IZARO.— Nik ere ez ditut nahi, Antton...

ANTTON.— Barkatu, Izaro. Bueno, eta kontatu, zer moduz joan da lehendabiziko elkarriketa? Eee Izarok kontatu dit...

AMAIA.— Ondo. Zure arrebak asko lagundu dit. Ni urduri nengoen, baina ez da hain zaila izan.

IZARO.— Amaia gizarte-kontuez arduratuko da gure aldizkarian.

ANTTON.— Nik jarri nion aldizkariaren izena: Errota. Badakizu zergatik?

AMAIA.— Ez, baina esan egingo didazu, ezta?

IZARO.— Hori, seguru! Oraintxe ezagutu duzu gure neba, eta jada badakizu nolakoa den! Kar, kar, kar!

ANTTON.— Ba Errota aukeratu nuen herri irteeran dagoen errota-etxearengatik. Etortzen diren guztiek horixe bisitatzen dute lehendabizi. Erreferente bat da.

IZARO.— Bai, Antton, bai. Eta asko gustatu zitzaigun denoi. Gauza bera kontatzen duzu beti.

AMAIA.— Bueno, Izaro, ideia ona da, ez?

IZARO.— Bai.

AMAIA.— Ai, ama! Barkatu!

IZARO.— Jesus, neska! Urduri jarraitzen duzu, ala?

ANTTON.— E, laguntzea nahi duzu?

AMAIA.— Ez, ez, mila esker.

IZARO.— Bueno, gu bagoaz; goiz bazkaldutik behar dut, 14:30ean beste elkarriketa bat daukat eta.

AMAIA.— Arratsaldera arte, orduan!

IZARO.— Bai!

IZARO.— Antton...

ANTTON.— Zer?

IZARO.— Antton, goazen!

ANTTON.— Zer? Zer? A, bai, goazen! Tira, Amaia, ondo segi!

AMAIA.— Bai, berdin!

IZARO.— Gero arte, Amaia.